

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa S.F. i M.F.
przeciwko P. Spółce Akcyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 grudnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki M.F.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 lutego 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna może zostać przyjęta do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wymienione, kwalifikowane, przesłanki wskazują, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione jedynie wtedy, gdy realizuje ona swą funkcję publicznoprawną, pozostawiając interes prywatny strony na drugim planie. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia.

Powódka powołała przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., wskazując na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej oraz sformułowała zagadnienie prawne „Czy warunkiem koniecznym doznania krzywdy, w rozumieniu art. 448 k.c. (...) i przepisu art. 446 § 4 k.c., przez dziecko w wieku niemowlęcym wskutek śmierci najbliższego członka rodziny jest wcześniejsze nawiązanie ze zmarłym więzi emocjonalnych, a następnie, w wyniku deliktu powodującego jego śmierć, ich zerwanie, czy też krzywdą jest już sam fakt przedwczesnej, obiektywnej i fizycznej utraty członka rodziny, spowodowanej bezprawnym działaniem osoby trzeciej, która zawsze będzie nieodwracalna w skutkach i będzie rodziła poczucie osamotnienia w przyszłości, oraz fakt pozbawienia dziecka w wieku niemowlęcym prawa do ukształtowania więzi emocjonalnych z osobą zmarłego?”

W odniesieniu do sformułowanego przez skarżącą zapytania prawnego zauważyć należy, że wyrażonym w zapytaniu wątpliwościom powinna w uzasadnieniu (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) towarzyszyć wyczerpująca argumentacja prawna wskazująca nie tylko na wpływ odpowiedzi na rozstrzygnięcie sprawy, ale i jej znaczenie dla rozwoju judykatury, skoro, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., zagadnienie istotne to takie, które jest nowe, dotychczas nierozstrzygnięte, budzące wątpliwości również w doktrynie. Uzasadnienie przedstawionego skarżącą zagadnienia prawnego wymogom tym nie odpowiada. Zauważyć też należy, że tzw. krzywda przyszła, bo o dopuszczalność zrekompensowania takiej właśnie krzywdy chodzi w zapytaniu, tak jak szkoda przyszła, nie wystąpiła bowiem równocześnie z czynem niedozwolonym, musiałaby być wykazana z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością a więc krzywda musiałaby być pewna, skoro przedmiotem zadośćuczynienia nie może być krzywda hipotetyczna i prawdopodobna (por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2004 r. I CK 321/04, nie publ.). Nie powinno budzić wątpliwości, że ciężar dowodu wykazania pewności wystąpienia takiej krzywdy obarcza stronę powodową. Dodać trzeba, że przepisy art. 448 k.c. oraz art. 446 § 4 k.c. były przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego, podobnie jak przedmiotem wielu rozważań była także kwestia zerwania więzi emocjonalnych osób najbliższych oraz krzywdy tym wywołanej. Odnosząc się do tych zagadnień wskazywano, że więź rodzinna i emocjonalna, jest dobrem osobistym przez ten czas, gdy istnieje, jako

dobro wypracowane przez związane nią osoby. Nie można jej utożsamiać z biologicznym pochodzeniem, a zatem nie powstaje automatycznie między pochodzącymi od siebie ludźmi, ani także z dokonaniem czynności prawnej w postaci np. złożenia oświadczenia prowadzącego do zawarcia małżeństwa czy adopcji. Wymaga określonego stopnia zaangażowania emocjonalnego między ludźmi, których ma łączyć i w miarę upływu czasu powinna ulegać przemianom (por. wyroki Sądu Najwyższego z 20 sierpnia 2015 r., II CSK 595/14, nie publ., z dnia z dnia 7 lipca 2017 r., V CSK 609/16). Uwzględniając powyższe, brak jest podstaw do wnioskowania o potrzebie przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne.

W sprawie nie występuje także druga przesłanka wskazana przez skarżącą, która sprowadza się do zarzutu naruszenia art. 361 § 1 k.c. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. występuje wówczas, gdy kwestionowane orzeczenie może być ocenione, jako bezprawne. Ocena taka musi być dokonana wprost, bez wnikliwej analizy, czyli taka wadliwość orzeczenia powinna być widoczna od razu, dla każdego przeciętnego prawnika. Potrzeba wyeliminowania z obrotu orzeczeń naruszających elementarne reguły porządku prawnego jest niewątpliwa. Stąd też, rzeczą skarżącego jest wskazanie konkretnych, naruszonych przez sąd przepisów a także przytoczenie odpowiednich argumentów wyjaśniających, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w ewidentny sposób naruszone (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2013 r., III SK 4/13, nie publ.). Sąd Najwyższy nie dostrzega, aby przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, w rozumieniu wyżej podanym, została w badanej sprawie spełniona.

Z uwagi na powyższe, należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).